

شناسه	بخشنامه	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۱/۲۵
عنوان موضوع	ضرورت استفاده صادرکنندگان از مراودات ریالی با کشور افغانستان		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی -		
شرح موضوع	کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی استان در نامه شماره ۱۴۰۳/۱۳۸/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۱ اعلام نمود، در خصوص صادرات ریالی به کشور افغانستان و شرایط خاص این بازار، موارد زیر در راستای تسهیل صادرات به این کشور در دستور بررسی دبیرخانه شورا قرار گیرد: ۱- اعطای مجوز رسمی صادرات ریالی به افغانستان ۲- کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف سازوکار اعتبارسنجی تجار افغان با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران با استناد به گزارشات آماری وزارت صنعت و تجارت افغانستان، حجم مبادلات تجاری ایران و افغانستان در سال ۲۰۲۴ را رقم ۳ میلیارد و ۱۹۷ میلیون دلار است و این عدد در مقایسه با سال ۲۰۲۳، از لحاظ ارزشی، رشد ۸۴ درصدی را نشان می دهد. باتوجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی، آثار تسهیل تجارت و افزایش صادرات به کشور افغانستان در استان و کشور خواهد بود. بعلاوه ایران یکی از مهم ترین کشورهای صادر کننده به افغانستان است که با توجه به وجود مرز و زبان مشترک امکان افزایش حجم بیشتر صادرات نیز وجود دارد. مطابق بررسی های دبیرخانه شیوه صادرات ریالی در سالیان گذشته در فضای تجاری کشور مطرح شد و صادرکنندگان به عراق و افغانستان با توجه به شرایط خاص این دو کشور، از بانک مرکزی و دولت درخواست کردند که صادرات ریالی به این دو کشور را بپذیرد اما بانک مرکزی مخالف این رویه بود و صادرات ریالی را نوعی خروج سرمایه از کشور تلقی می کرد. فعالان صادراتی به این دو کشور معتقد بودند که باید از پیمان سپاری و رفع تعهد ارزی معاف شوند؛ چراکه امکان معامله با دلار برای آنها وجود ندارد و باید با ریال معامله کنند. بنابراین از این زاویه اصلا امکان رفع تعهد ارزی برای آنها وجود ندارد. صادرکنندگان معتقدند حذف شیوه صادرات ریالی به افغانستان می تواند چشم انداز و اهداف تعیین شده برای صادرات به این کشور را تحت تاثیر قرار دهد و باعث شود که بازار افغانستان که یکی از بازارهای استراتژیک برای ایران است دچار خدشه شود. ضمن آنکه صادرکنندگان همچنان عنوان می کنند که نرخ پایه صادراتی واقعی نیست و تعهدات ارزی صادرکنندگان را متضرر می کند. از این رو مطالبه صادرکنندگان به افغانستان این است که معامله با ریال برای تجارت با این دو کشور به رسمیت شناخته شود و در عین حال از انجام ایفای تعهد ارزی به دلیل شرایط خاص این دو بازار معاف شوند.		

لذا موضوع در دومین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی در سال جاری بررسی شد.	
• صادرات دلاری برای سایر کشورهایی مانند افغانستان، عراق یا تاجیکستان توجیه پذیر نیست، زیرا هیچ مبادله دلاری با تاجران آن کشورها انجام نمی شود و لزوم تعهد ارزی تاجر را با مشکل روبه رو کرده است. • تعداد زیادی از مهاجرین افغانستانی در ایران مشغول به کار هستند که درآمد خود را برای خانواده هایشان در افغانستان ارسال می کنند، لذا صادرات ریالی به افغانستان کاملاً توجیه اقتصادی دارد که ضرورت دارد توسط حاکمیت این نوع صادرات مورد پذیرش قرار گیرد. • تاجر در خصوص صادرات کالا به افغانستان چون قادر به آوردن ارز نیستند بیشتر تمایل به انجام صادرات ریالی دارند و می بایست صرفاً بر صادرات ریالی به این کشور تمرکز شود. این موضوع با توجه به سکونت تعداد قابل توجهی مهاجر افغانستانی در ایران قابل پذیرش است؛ زیرا صادرکننده امکان تهاتر کالا با این مهاجران را دارد. لذا عدم پذیرش مرادفات ریالی چالش برانگیز است • با توجه به شرایط حاکم بر افغانستان و عدم جابجایی هرگونه ارز از داخل آن کشور عملاً امکان هرگونه مرادفه مالی بصورت دلاری ممکن نیست، بعلاوه مبنای پذیرش صادرات بر ریال پایه های پولی کشور را تقویت می نماید.	ایرادات و مشکلات مطروحه
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در دومین نشست دبیرخانه شورا: چالش صادرات ریالی به افغانستان و سیاست ایفای تعهد ارزی حسین محمدیان، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی در خصوص صادرات ریالی به افغانستان نیز یادآور شد: با توجه به سوابق مصوبات شورا در خصوص صادرات ریالی به کشور افغانستان و شرایط خاص این بازار، درخواست می شود موضوع صادرات ریالی به افغانستان و کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف سازوکار اعتبارسنجی تاجر افغان با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران انجام بپذیرد. وی ادامه داد: با توجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی و همچنین تراز منفی تجاری و توافقات صورت گرفته شده بین دو کشور مبنی بر افزایش میزان واردات از افغانستان، تجارت ریالی الزامی است. ما بر این باوریم ایفای تعهد ارزی در خصوص صادرات به افغانستان از طریق ریال آفشور عملیاتی نیست، لذا راهکارهای لازم از طریق اتاق بازرگانی ایران به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال شده است. لبافی در جمع بندی دستور کار یادآور شد: علی رغم تعهدات دکتر فرزین، رئیس کل بانک مرکزی به نظر می رسد هنوز زیرساخت های لازم برای عملیاتی شدن ریال آف شور در افغانستان فراهم نیست لذا موضوع متوقف ماند. بنابراین پیشنهاد می شود تا اجرایی شدن ریال آف شور توسط بانک مرکزی در قالب سازو کاری که فی مابین سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی تهیه و ابلاغ خواهد شد رفع تعهد ارزی منتفی و به صورت ریال مبادله صورت پذیرد.	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۵

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی، اداره کل امور مالیاتی خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکهای استان خراسان رضوی، راه آهن خراسان رضوی، اداره کل گمرک مشهد، اتاق مشترک بازرگانی ایران و افغانستان، اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان خراسان رضوی، اتاق اصناف مشهد، کمیسیون توسعه صادرات اتاق، کمیسیون مدیریت واردات و بازرگانی داخلی اتاق، اتحادیه صادرکنندگان استان خراسان رضوی، شورای ملی زعفران ایران، اتحادیه صادرکنندگان زعفران استان خراسان رضوی، دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی، مشاور امور گمرکی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، شرکت نیان الکترونیک، شرکت آریا بارون، شرکت حسام صنعت شرق.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

باتوجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی همچنین تراز منفی تجاری و توافقات صورت گرفته شده بین دوکشور مبنی بر افزایش میزان واردات از افغانستان، تجارت ریالی الزامی می باشد و آثار آن تسهیل تجارت و افزایش صادرات به کشور افغانستان خواهد بود. لذا موضوع در یکصد و یازدهمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۷ در خصوص تجارت و صادرات با کشور افغانستان و عراق مطرح و مقرر شد تا پایان سال ۱۴۰۲ ریال آف شور (ریال برون مرزی) برای استفاده در بازار ارزی در کشور بویژه در افغانستان و عراق اجرایی شود که تاکنون این مهم اجرایی نشده است.

بنابراین پیشنهاد می شود

تا اجرایی شدن ریال آف شور توسط بانک مرکزی در قالب سازو کاری که فی مابین سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی تهیه و ابلاغ خواهد گردید رفع تعهدات ارزی منتفی و به صورت ریال مبادله صورت پذیرد.

شورا مقرر نماید

باتوجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی و توافقات صورت گرفته شده بین دوکشور مبنی بر افزایش میزان واردات از افغانستان، تجارت ریالی الزامی می باشد و آثار آن تسهیل تجارت و افزایش صادرات به کشور افغانستان خواهد بود. لذا موضوع در یکصد و یازدهمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۷ در خصوص تجارت و صادرات با کشور افغانستان و عراق مطرح و مقرر شد تا پایان سال ۱۴۰۲ ریال آف شور (ریال برون مرزی) برای استفاده در بازار ارزی در کشور بویژه در افغانستان و عراق اجرایی شود که تاکنون این مهم اجرایی نشده است.

بنابراین مقرر شود :

پیشنهادهات

تا اجرایی شدن ریال آف شور توسط بانک مرکزی در قالب سازو کاری که فی مابین سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی تهیه و ابلاغ خواهد گردید رفع تعهدات ارزی منتفی و به صورت ریال مبادله صورت پذیرد.	
۱- صورتجلسه دومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۵ ۲- نامه شماره ۱۴۰۴/۱۳۸/ص مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۱ کمیسیون توسعه صادرات	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه